

Startnotitie Groenvisie 2022-2026

"Duurzaam groen, doen we samen"

Team: Ruimtelijk beheer
Datum: 20 juli 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. 10 thema's voor het groen	4
• Thema 1. Beeldkwaliteit	4
• Thema 2. Biodiversiteit.....	4
• Thema 3. Het versterken van een gezond groenareaal	5
• Thema 4. Samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties	5
• Thema 5. Gebruik van groen	6
• Thema 6. Identiteit en beleving.....	6
• Thema 7. Klimaatbestendig en duurzaam	7
• Thema 8. Groen - Blauwe structuren	7
• Thema 9. Zelfbeheer openbaar groen.....	8
• Thema 10. Groencompensatie	8
2. Bijeenkomsten	
Groenvisie.....	9
3. Tijdsplanning groenvisie.....	9

Inleiding

Gemeente De Fryske Marren is een gemeente met diverse landschappen op voornamelijk zand- en veengronden. De gemeente heeft veel water in combinatie met groen. Hier ligt ook de grootste kracht van de gemeente de "Groen - Blauwe structuren", maar toch kan de gemeente groener. Het vergroten van de biodiversiteit is één van de speerpunten in het collegeprogramma.

In 2014 is het groenbeleidsplan "Een andere kijk op het groen in de openbare ruimte" vastgesteld. Dit beleidsplan was vooral gericht op het harmoniseren van het beleid en een bezuinigingstaakstelling te halen zonder daarvoor de kwaliteit van de openbare ruimte te verliezen.

Sinds 2014 is er veel veranderd. De gemeente is meer gericht op de biodiversiteit, en thema's van klimaatadaptatie, hittestress en CO₂-reductie hebben meer bekendheid gekregen. Er zijn onderzoeken bekend geworden waar duidelijk is dat het tijd is om anders om te gaan met het groen en de natuur. De insectenpopulaties zijn bijvoorbeeld met 75% gereduceerd, soorten verdwijnen. Het is nog niet te laat om de natuur te herstellen en gezamenlijk een duurzame toekomst in te gaan. Door middel van een goede visie op het groen in relatie met de actuele thema's kunnen we gezamenlijk een duurzame toekomst tegemoet gaan.

Tijden veranderen, dus ook de wijze hoe je beleid opstelt. Samenwerking, participatie en draagvlak zijn essentieel in deze tijd. Ze vormen een actueel inhoudelijk thema als onderdeel van het proces. De verhoudingen tussen de overheid en burgers, bedrijven en belanghebbenden zijn momenteel sterk aan verandering onderhevig. Daarbij gaat het onder meer om veranderende rollen, het delen van verantwoordelijkheden, samenwerken en het ruimte bieden voor initiatieven en ambities. Openbaar groen is bij uitstek een onderwerp waarin gezocht moet worden naar een nieuwe balans en nieuwe spelregels om gezamenlijk een duurzame en toekomstbestendig groenbeleid na te streven.

In deze Startnotitie Groenvisie 2022-2026 worden de thema's vastgelegd welke we samen met inwoners willen bespreken om uiteindelijk te komen tot een groenvisie. Voor de groenvisie is gekeken naar zoveel mogelijk aansluiting op bestaande beleidsstukken. Voor de groenvisie worden diverse disciplines binnen de ambtelijke organisatie, inwoners en maatschappelijke organisaties betrokken bij het opstellen.

Met deze groenvisie wordt invulling gegeven aan de "Moasje stimulearjen fan it bioferskaat", om de biodiversiteit als hoofdstuk mee te nemen in de groenvisie / het groenbeleid.

1. 10 thema's voor het groen

Met 10 thema's willen we in gesprek gaan met de inwoners en maatschappelijke organisaties. De uitkomsten worden vervolgens gebruikt om te komen tot een nieuwe groenvisie, welk vervolgens aan het college en de raad wordt voorgesteld. De thema's worden in de volgende paragrafen uitgewerkt en toegelicht.

Thema 1. Beeldkwaliteit

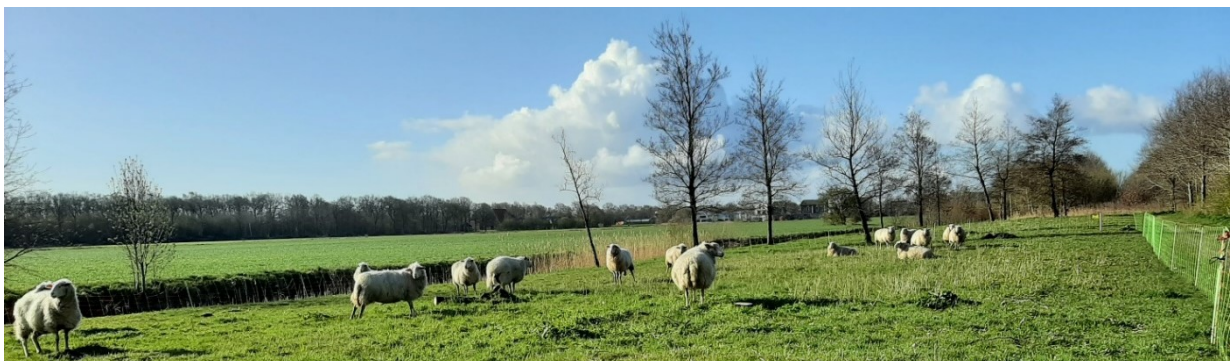
De kwaliteit van de openbare ruimte kan worden vastgesteld conform de CROW-normen. Voor onkruidbestrijding is dit al vastgesteld op een B-kwaliteit voor het openbaar groen en een A-kwaliteit voor de begraafplaatsen. Het openbaar groen wordt in de wijken onderhouden op een B-kwaliteit, in enkele hoofdstraten van dorpen op een A-kwaliteit en op de industrieterreinen op een C-kwaliteit.

- Voldoen de huidige kwaliteitsnormen? Mag het onderhoudsniveau 's per locatie verschillen?
- Wat vinden de inwoners van het huidige onderhoud?
- Wordt er voldoende gecommuniceerd over het beheer van groen?

Thema 2. Biodiversiteit

In het coalitie akkoord staat het volgende: "De Fryske Marren is een natuurrijke gemeente. Versterking van de natuurwaarden draagt bij aan de biodiversiteit, de recreatieve economie en het welzijn van inwoners. Wij zetten ons in voor de bescherming van deze natuur en voor de ontwikkeling van nieuwe natuur, waarbij sprake moet zijn van vrijwilligheid en het leveren van maatwerk. Het landschap om ons heen is deel van ons erfgoed en waarden zoals weidsheid, rust, biodiversiteit en cultuurhistorie verdienen onze aandacht omdat ze ons leven verrijken" Daarnaast is er een motie aangenomen door de Raad, namelijk "Moasje stimulearjen fan it bioferskaat", om de biodiversiteit als hoofdstuk mee te nemen in de groenvisie / het groenbeleid.

- Wat doen we nu om de biodiversiteit te stimuleren?
- Wat moeten we doen om de biodiversiteit te stimuleren?
- Kunnen we het beheer en onderhoud waar mogelijk natuurlijk uitvoeren, zodat dieren en planten de ruimte krijgen?
- Hoe kunnen we gezamenlijk hier iets aan doen?

Thema 3. Het versterken van een gezond groenareaal

De gemeente heeft de laatste 10 jaar meer last van exoten, ziekten en plagen gekregen. Actieve bestrijding en preventieve bestrijding is noodzakelijk. Daarnaast blijkt dat bomen belangrijk zijn voor inwoners. Bomen zijn de dragers van het groen. Hebben een grote bijdrage aan de leefbaarheid in een straat, wijk, dorp of stad. De gemeente gebruikt geen chemische middelen in de openbare ruimte. Voor de onkruidbestrijding zet de gemeente heet water in en borstelmachines.

Onderwerpen:

- Wat kunnen we doen om ziekten en plagen in het openbaar groen te voorkomen?
- De gemeente heeft een monumentale en waardevolle bomenlijst, waarvan de bomen beschermd worden. Bomen welke niet op deze lijst staan zijn kapvergunningvrij. Voldoet deze uitgangspunten nog?
- Waar zou de gemeente zich wat meer op kunnen richten als het gaat om het openbaar groen?
- Moeten we meer vergroenen. Hoe zouden we dit moeten realiseren?
- Moeten we ook anders kijken naar het beeldkwaliteit van de openbare ruimte als het gaat om biodiversiteit en onkruidbestrijding?

Thema 4. Samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties

We willen de groenvisie opstellen met de inwoners en maatschappelijk organisaties . Hiervoor is een vraag uitgezet voor het mooiste plekje en is er enquête uitgezet naar het inwonerspanel. We willen gezamenlijk met inwoners en organisaties kijken naar het samen vergroten van de biodiversiteit en het groen.

- Wat kan de gemeente nog beter doen als het gaat om de interactie met inwoners en organisaties?
- Hoe zouden we inwoners meer kunnen betrekken bij veranderingen in de openbare ruimte?

Communicatie

We hebben gemerkt dat communicatie naar inwoners en organisaties beter kan. De gemeente wil meer gaan inzetten op het vooraf communiceren bij ingrepen in het groen.

- Waarover moet de gemeente over communiceren als het gaat over het openbaar groen? En hoe zou de gemeente dit moeten doen?
- Welke informatie over groen zou beschikbaar moeten zijn op de gemeentelijke website?

Thema 5. Gebruik van groen

Iedereen maakt gebruik van de openbare ruimte. In de gezondheidsvisie wordt een relatie gelegd met sporten en bewegen in de openbare ruimte. Daarnaast ontmoeten mensen elkaar in de openbare ruimte en zorgt de gemeente voor speellocaties. Ook recreatie en toerisme hebben een groot raakvlak in onze gemeente met het openbaar groen, zoals evenementen in de openbare ruimte en het recreëren in de aantrekkelijke dorpen en landschappen.

Onderwerpen:

- Hoe kan groen een bijdrage leveren aan de gezondheid?
- Moeten we de speelplekken en schoolpleinen meer betrekken bij de openbare ruimte?
- Zijn de speelplekken nu uitdagend genoeg? Is natuurlijke spelen en richting waar we naar toe zouden kunnen gaan?
- Kunnen we verbindingen maken tussen de groengebieden, zodat er een groen netwerk ontstaat door de gemeente?
- Hoe kunnen we scholen en inwoners betrekken bij het vergroenen van speelplekken en schoolpleinen?
- In hoeverre mogen evenementen een belasting zijn voor het openbaar groen?

Thema 6. Identiteit en beleving

In het coalitieakkoord is aandacht voor de cultuurhistorie en het landschap. Groen geeft identiteit aan de omgeving en de streek. Gemeente De Fryske Marren wil de beleving en identiteit van de openbare ruimte vergroten. Het groen en de openbare ruimte is voor iedereen en moet zoveel mogelijk ook toegankelijk zijn voor iedereen.

Onderwerpen:

- Moeten we bij veranderingen rekening houden met de cultuurhistorie van de dorpen en de stad.
- Voldoet de huidige toegankelijkheid in de openbare ruimte? Kan iedereen er gebruik van maken?
- Moeten we in de gemeente meer Kleur en fleur toevoegen?
- Hoe zouden we de identiteit per dorp of stad kunnen vergroten?

Thema 7. Klimaatbestendig en duurzaam

In het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan is vastgesteld dat de gemeente in 2030 een duurzamere gemeente moet zijn, die beter bestand is tegen klimaatverandering. Hoe kunnen we dit vormgeven/aanpakken in het groen?

Onderwerpen:

- Wat zouden we kunnen doen in het groen als het gaat om de hittestress?
- Hoe gaan we om met bomen en zonnepanelen?
- Moeten we het groen gebruiken voor opvang van wateroverlast? En hoe zouden we dit kunnen doen?
- Overlast van bomen versus klimaatveranderingen. Bomen worden ook door inwoners als hinderlijk ervaren. Moet altijd het individuele belang voorop staan?

Thema 8. Groen - Blauwe structuren

Voor de biodiversiteit en waterkwaliteit kunnen groen en water elkaar versterken. Watergangen kunnen verbindende corridors zijn naar andere Groen - Blauwe gebieden.

Onderwerpen:

- De gemeente wil graag de biodiversiteit vergroten. Zouden we naar meer naar natuurlijke oevers moeten gaan?
- Vijvers worden beheerd met het oogpunt op het vergroten van de biodiversiteit. Dit betekent dat jaarlijks een deel van de vijvers niet wordt gehekkeld. Doorstroming blijft wel van groot belang. Gaan we zo verder?

Thema 9. Zelfbeheer openbaar groen

Sinds 2014 is er de mogelijkheid voor zelfbeheer van groen in de openbare ruimte. Ervaring leert dat het meeste succes gehaald wordt bij een collectief beheer. Er zijn bv. straten waar meerdere bewoners het groen onderhouden. Daarnaast worden er bermen en sloten beheerd door boeren.

Onderwerpen:

- Blijven we ruimte geven voor zelfbeheer?
- Moet de gemeente initiatieven voor aanleg bloemenweide, fruitboomgaard en inzaaien bermen blijven stimuleren en ondersteunen?
- Zouden we kunnen gaan werken met inwoners die "Groenambassadeurs" zijn van DFM? Deze zouden samen met de gemeente inwoners in de dorpen en wijken kunnen stimuleren om hun leefomgeving te vergroenen.

Thema 10. Groencompensatie

Er is nu geen beleid voor het behoud van het bestaande groen of compensatie van groen dat moet verdwijnen bij toekomstige ruimtelijke en infrastructurele projecten. De gemeente krijgt hier regelmatig vragen over.

Onderwerpen:

- Moet er een compensatieregeling komen voor groen dat moet wijken voor nieuwbouwplannen?
- Hoe zouden we om moeten gaan met het bestaand groen in nieuwe ontwikkelingen?
- Hoe gaan we om met tijdelijke braakliggende terreinen.
- Moet de gemeente altijd een boom herplanten bij kap?

2. Bijeenkomsten Groenvisie

We gaan 4 bijeenkomsten houden. Twee fysieke en twee online bijeenkomsten, dit doen we om iedereen de kans te geven mee te denken over een nieuwe groenvisie.

Fysieke bijeenkomsten

We gaan twee fysieke bijeenkomsten organiseren. De streefdatums zijn dinsdag 5 oktober en donderdag 7 oktober. Beide willen we starten om 19:30. Locaties Sint Nicolaasga en Oudemirdum. Het idee is om per avond 5 thema's te behandelen. We gaan 2 groepen in 2 zalen verdelen waar 2 of 3 thema's behandeld worden. Per thema komt er een tafel en de groepen worden verdeeld over deze tafels. De aantal deelnemers is afhankelijk per zaal en de dan geldende coronaregels

Online bijeenkomsten

De twee online bijeenkomsten worden anders opgezet. We gaan de input/ opbrengsten van de fysieke bijeenkomsten meenemen in de online varianten. Hier gaan we werken met stellingen, waar men op kan reageren. De streefdatums zijn donderdag 14 oktober en dinsdag 19 oktober. Beide willen we starten om 19:30.

3. Tijdsplanning groenvisie

Om uiteindelijk te komen tot een groenvisie gezamenlijk met de inwoners wordt de volgende tijdsplanning gehanteerd:

- Vraag uitzetten, via sociale media van "Favoriete groene plekje" april/mei 2021
- Uitzetten enquête groenvragen naar inwonerspanel mei 2021
- Verdiepingsslag met geïnteresseerde inwoners / maatschappelijke organisaties. Bijeenkomsten (online of fysiek) oktober 2021
- Uitwerking van de opgehaalde inbreng november 2021
- Vaststellen Groenvisie 2022-2026 bij College en aanbieden aan de Raad december 2021